

Силабус курсу
«Міжнародні стандарти прав людини в конституційному судочинстві України»
2019/2020 навчального року

Назва курсу	Міжнародні стандарти прав людини в конституційному судочинстві України
Адреса викладання курсу	Львів, вул. Січових стрільців, 14
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	юридичний факультет, кафедра конституційного права
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	галузь знань 08 «Право» спеціальність 081 «Право»
Викладачі курсу	Рабінович Сергій Петрович, д.ю.н., проф., проф. кафедри конституційного права;
Контактна інформація викладачів	Рабінович С.П.: sergij.rabinovich@lnu.edu.ua , сторінка викладача: http://law.lnu.edu.ua/employee/rabinovych-serhij-petrovych місце знаходження: Львів, вул. Січових стрільців 14, каб. 507 (кафедра конституційного права)
Консультації з курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через Skype або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://law.lnu.edu.ua/?post_type=course&p=27650&preview=true
Інформація про курс	Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання, обов'язкові для того, щоб розбудувати демократичну й правову державу в Україні з урахуванням конституційно-правового досвіду міжнародних стандартів прав людини і громадянина в конституційному судочинстві України, методології аналізу практики Конституційного Суду України з розгляду справ, які стосуються прав людини і громадянина.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Міжнародні стандарти прав людини і громадянина в конституційному судочинстві України» є обов'язковою дисципліною з спеціальності «Правознавство» для освітньої програми «доктор філософії», яка викладається в 3 семестрі 2 року навчання в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та завдання курсу	Метою вивчення дисципліни «Міжнародні стандарти прав людини і громадянина в конституційному судочинстві України» є формування необхідних теоретичних знань і практичних навичок, які дозволять реалізувати забезпечення міжнародних стандартів прав людини і громадянина в конституційному судочинстві України, оволодіння методологією аналізу практики Конституційного Суду України з розгляду справ, які стосуються прав людини і громадянина.
Література для вивчення дисципліни	Основна література: 1. Дудаш Т.І. Практика Європейського суду з прав людини : навч. посіб. 2-е вид. / Т.І. Дудаш ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – К. : Правова єдність, 2014. – 488 с. 2. Права і свободи людини і громадянина в Україні (доктрина Європейського суду з прав людини і Конституційного Суду України) / за ред. В.М. Кампа. – К.: Юрінком Інтер, 2013. – 376 с. 3. Фулей Т.І. Застосування практики Європейського суду з прав людини при здійсненні правосуддя: Науково-методичний посібник для суддів.

2-ге вид. випр., допов. К., 2015. 208 с.

4. Рабінович С. П. Забезпечення прав і свобод людини і громадянина в діяльності органів місцевого самоврядування : конспект лекцій / С.П. Рабінович; Юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка. – Львів : Малий видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2015. – 184 с.
5. Прецедентне право Європейського суду з прав людини щодо захисту прав уразливих верств населення = Case-Law of ECHR on Hr`S Protection of Vulnerable People and Groups: навч. посіб. / О. О. Гайдулін, В. Ю. Худолей, І. М. Шаркова. Київ : МНТУ, 2019. 310 с.

Додаткова література:

1. Болдирєв С.В., Ребриш Б.Ю. Проблема обов'язковості використання органом конституційної юрисдикції України практики Європейського суду з прав людини // Державне будівництво та місцеве самврядування. – 2013. - № 26. – С. 122-135 // dspace.nlu.edu.ua
2. Головка О.І. Механізми адаптації законодавства європейських держав до правових стандартів Європейського Союзу // Взаємодія міжнародного права з внутрішнім правом України. – С. 551-568.
3. Дідікін А. Рішення Європейського Суду з прав людини у національній правовій системі // Юридичний журнал. – 2009. - № 1. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.justinian.com.ua/article.php?id=3113
4. Паліюк В.П. Застосування судами України Конвенції про захист прав людини та основних свобод / В. П. Паліюк. - К. : Фенікс, 2004. - 263 с.
5. Приходько Х. В. Роль правових позицій Конституційного Суду України в становленні та розвитку доктрини конституційного процесу / Приходько Х. В. // Держава та регіони: серія Право 2010 р., №3. – С. 11-19.
6. Рабінович П. М. Верховенство права з позицій європейсько-міжнародного та українського конституційного судочинства // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2006. – № 3 (53).
7. Рабінович П., Раданович Н. М. Європейська конвенція з прав людини: проблеми національної імплементації (загальнотеоретичні аспекти) / П. Рабінович, Н. М. Раданович. - Львів : "Світ", 2002. - 192 с.
8. Рабінович П., Федик С. Особливості тлумачення юридичних норм щодо прав людини (за матеріалами практики Європейського суду з прав людини) / П. Рабінович, С. Федик. - Львів : "Світ", 2004. - 124 с.
9. Рабінович П.М. Практика Страсбурзького суду як орієнтир діяльності конституційних судів з імплементації європейських стандартів прав людини // Вісник Конституційного Суду України. – 2005. – № 6. – С. 34-40.
10. Рабінович С. П. Субсидіарність як засада юридичного регулювання / С. П. Рабінович // Право України. – 2006. – № 1. – С. 25–29.
11. Євтошук Ю.О. Принцип пропорційності як необхідна складова верховенства права. дисс. ... канд. юрид. наук. К., 2015.
<http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/6097>
12. Прецедентне право Європейського суду з прав людини щодо захисту прав уразливих верств населення = Case-Law of ECHR on Hr`S Protection of Vulnerable People and Groups: навч. посіб. / О. О. Гайдулін, В. Ю. Худолей, І. М. Шаркова. Київ : МНТУ, 2019. 310 с.

13. Фулей Т.І. Застосування практики Європейського суду з прав людини при здійсненні правосуддя: Науково-методичний посібник для суддів. 2-ге вид. випр., допов. К., 2015. 208 с.

Інтернет-джерела:

До всіх тем:

Верховна Рада України: <http://www.rada.gov.ua>

Конституційний Суд України: <http://www.ccu.gov.ua/uk/index>

Верховний Суд: <http://www.supreme.court.gov.ua>

ООН: www.un.org

ОБСЄ: www.osce.org

Рада Європи: www.coe.int

Європейський Суд з прав людини: www.echr.int

Офіційна база даних з рішеннями Європейського суду з прав людини (HUDOC database): <http://hudoc.echr.coe.int>

Європейський Союз: www.europa.eu.int

Тема 1

1. Introduction to International Human Rights Standards. URL: wp-content/uploads/2016/02/HR-Textbook-Ch-2-International-Standards-Ed-1.pdf
2. Koskenniemi, Marti (2002). Fragmentation of International Law? Postmodern Anxieties. *Leiden Journal of International Law*. 15 (3): 553–579.
3. Lacatus, Corina; Nash, Kathryn (2019) Peace agreements and the institutionalisation of human rights: a multi-level analysis, *The International Journal of Human Rights*, DOI: 10.1080/13642987.2019.1690467
4. Darcy, James (1997) Human rights and international legal standards: what do relief workers need to know? URL: <https://www.odi.org/sites/odi.org.uk/files/odi-assets/publications-opinion-files/2325.pdf>
5. Doebbler, Curtis (2006). *Introduction to International Human Rights Law*. CD Publishing. ISBN 978-0-9743570-2-7.

Тема 2

1. Principles of Public International Law. URL: <https://www.diakonia.se/en/IHL/The-Law/International-Law1/Principles/>
2. Human Rights Principles. Human Rights Commission. Cayman Islands. URL: <http://www.humanrightscommission.ky/>
3. Human Rights Principles. UNFPA. URL: <https://www.unfpa.org/resources/human-rights-principles>
4. Haugen, Hans M. Human right principles – have they be applied to improve the realization of social Human Rights? https://www.mpil.de/files/pdf3/mpunyb_09_Morten_15.pdf

Тема 3

1. The right to equality and non-discrimination in the administration of justice. *Human Rights in the Administration of Justice: A Manual on Human Rights for Judges, Prosecutors and Lawyers*. URL: <https://www.ohchr.org/Documents/Publications/training9chapter13en.pdf>
2. A comparative analysis of non-discrimination law in Europe 2017. European network of legal experts in gender equality and non-discrimination. European commission URL: <https://publications.europa.eu/publication>

	<p>3. Selected Supreme Court Decisions. URL: https://www.eeoc.gov/eeoc/history/35th/thelaw/supreme_court.html</p> <p>Тема 4</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Chakim, Lutfi M. (2019) The margin of appreciation and freedom of religion: assessing standards of the European Court of Human Rights, The International Journal of Human Rights, DOI: 10.1080/13642987.2019.1690463 2. Stoyanova, Vladislava (2019) Common law tort of negligence as a tool for deconstructing positive obligations under the European convention on human rights, The International Journal of Human Rights, DOI: 10.1080/13642987.2019.1663342 3. Bauer, Markus; Truffer, Daniela; Crocetti, Daniela. (2019) Intersex human rights, The International Journal of Human Rights, DOI: 10.1080/13642987.2019.1671354 4. Beco, Gauthier de (2019) Intersectionality and disability in international human rights law, The International Journal of Human Rights, DOI: 10.1080/13642987.2019.1661241 <p>Тема 5</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Haugen, Hans M. Human right principles – have they be applied to improve the realization of social Human Rights? URL: https://www.mpil.de/files/pdf3/mpunyb_09_Morten_15.pdf 2. Hibbert, Neil. (2017) Human Rights and Social Justice. Researchgate. URL: https://www.researchgate.net/publication/317634806_Human_Rights_and_Social_Justice 3. Wellman, Carl (1987). Social justice and human rights. URL: Dadun https://dadun.unav.edu/bitstream <p>Тема 6</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Guide on Article 6 of the European Convention on Human Rights. Right to a fair trial (civil limb) Updated to 31 August 2019. URL: https://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_6_ENG.pdf 2. Lemmens, P. (2014). The right to a fair trial and its multiple manifestations. In E. Brems & J. Gerards (Eds.), Shaping Rights in the ECHR: The Role of the European Court of Human Rights in Determining the Scope of Human Rights (pp. 294-314). Cambridge Books Online: Cambridge University Press 3. Right to a fair trial: other aspects. Section prepared by Roman Kuybida and Tetiana Ruda, the Center for Political and Legislative Reforms. 25.04.2016. https://helsinki.org.ua/en/right-to-a-fair-trial-other-aspects/
Тривалість курсу	90 год.
Обсяг курсу	48 години аудиторних занять. З них 32 годин лекцій, 16 годин лабораторних робіт/практичних занять та 42 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу студент буде:</p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – найбільш передові стандарти в галузі методології наукових досліджень прав людини та здійснення практичної діяльності з їх використання в національному конституційному судочинстві і на межі галузей конституційного і міжнародного права; – зміст національних (українських) і міжнародно-правових актів у сфері прав людини в Україні, практику використання цих актів Конституційним Судом України та їх застосування і тлумачення міжнародними судовими органами (Європейський Суд з прав людини);

	<ul style="list-style-type: none"> – національні й міжнародні механізми і засоби забезпечення прав людини; – конституційно-правові засоби розв'язання правових конфліктів, що можуть виникати внаслідок реалізації органами публічної влади своїх повноважень; – конституційно-правові засади реалізації принципу верховенства права в умовах сучасного стану функціонування конституційного правосуддя в Україні. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – здійснювати критичний аналіз, оцінку і синтез нових ідей, поглядів, концепцій у сфері конституційної теорії прав людини; – застосовувати отримані знання для використання в практичній діяльності, пов'язаної із захистом прав і свобод людини; – володіти термінологічним апаратом дисципліни; навичками експертної оцінки, виступи перед аудиторією; – методами юридичного аналізу та тлумачення національно-правових і міжнародно-правових актів; – аналізувати практичні ситуації й розробляти обґрунтування правових рішень у справах про додержання прав і свобод людини в діяльності органів публічної влади в Україні.
Ключові слова	Конституційно-правовий статус людини і громадянина у зарубіжних державах, практика Європейського суду з прав людини, конституційне законодавство України, акти Конституційного Суду України, конституційне судочинство
Формат курсу	Очний / Заочний
	Проведення лекцій, лабораторних робіт та консультації для кращого розуміння тем
Теми	<p>Тема 1. Конституційні й міжнародні джерела стандартів прав людини в Україні</p> <p>Тема 2. Принципи конституційного й міжнародного права як складова стандартів прав людини в Україні</p> <p>Тема 3. Практика Конституційного Суду України і європейські стандарти недискримінації й рівного поводження</p> <p>Тема 4. Європейські стандарти громадянських і політичних прав у практиці Конституційного Суду України</p> <p>Тема 5. Європейські стандарти захисту економічних прав у конституційному судочинстві України</p> <p>Тема 6. Європейські стандарти захисту прав і свобод людини при здійсненні правосуддя в рішеннях Конституційного Суду України</p>
Підсумковий контроль, форма	іспит в кінці семестру, усний
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з історії зарубіжних держав, основ теорії права та держави, міжнародного права достатніх для сприйняття категоріального апарату курсу «Міжнародні стандарти прав людини в конституційному судочинстві України», розуміння його основних джерел та інститутів
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, лекції, колаборативне навчання (форми – групові проекти, спільні розробки, тьюторство, навчальні спільноти, проектно-орієнтоване навчання, дискусія
Необхідне обладнання	Програми Adobe reader, інтернет-браузери, операційна система Windows.
Критерії оцінювання (окремо для кожного	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:

<p>виду навчальної діяльності)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • практичні/самостійні тощо : 25% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 25 • контрольні заміри (модулі): 25% семестрової оцінки; максимальна кількість балів: 25 • залік: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів 50 <p>Підсумкова максимальна кількість балів 100</p> <p>Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (есе, вирішення кейсу).</p> <p>Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали, набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до екзамену</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Принцип верховенства права як вимога до діяльності органів і посадових осіб публічної влади: поняття та зміст в конституційному праві і правовій доктрині України. 2. Принцип верховенства права в документах Венеційської комісії. Елементи (аспекти) принципу верховенства права. 3. Критерії правомірності рішень, дій та бездіяльності суб'єктів владних повноважень за КАС України 4. Вимога законності та її складові за Конституцією України. 5. Компетенція суб'єкта владних повноважень: поняття, види, способи визначення. 6. Правове значення порушення процедури видання акта суб'єктом владних повноважень. 7. Дискреційні повноваження: поняття, ознаки. Принципи здійснення дискреційних повноважень. Рекомендація КМ РС № R (80) 2 щодо здійснення дискреційних повноважень адміністративними органами 8. Принцип юридичної рівності: поняття та зміст. Елементи

	<p>принципу.</p> <p>9. Фактична рівність. Рішення КСУ у справі про захист прав споживачів кредитних послуг.</p> <p>10. Принцип недискримінації у європейському праві. Тест на дискримінацію.</p> <p>11. Пряма дискримінація за правом ЄСПЛ: поняття та ознаки. Справа «Расмюссен проти Данії».</p> <p>12. Заборона дискримінації за практикою КСУ. Справа про граничний вік кандидата на посаду керівника ВНЗ. Справа про призначення судом більш м'якого покарання.</p> <p>13. Заборона непрямой дискримінації за правом ЄСПЛ. Справа «Тлімменос проти Греції». Поняття «позитивних дій» («спеціальних заходів»).</p> <p>14. Заборона непрямой дискримінації за практикою КСУ. «Позитивні дії» («спеціальні заходи»).</p> <p>15. Принцип верховенства права в практиці ЄСПЛ.</p> <p>16. Вимога «передбачено законом» та її зміст. Критерії якості закону. Доступність закону. Передбачуваність закону. Справа «Санді Таймс проти Сполученого Королівства». Справа «Мелоун проти Сполученого Королівства».</p> <p>17. Принцип верховенства права в практиці КСУ. Справа про призначення судом більш м'якого покарання.</p> <p>18. Пропорційність як умова правомірності обмеження прав і свобод у практиці КСУ. Справа про граничний вік кандидата на посаду керівника ВНЗ. Справа про кредиторів підприємств комунальної форми власності.</p> <p>19. Пропорційність як умова правомірності обмеження прав і свобод у практиці ЄСПЛ. Тест на пропорційність.</p> <p>20. Вимога правової певності у практиці КСУ. Рішення КСУ у справі про скасування актів органів місцевого самоврядування.</p> <p>21. Вимога правової певності у практиці ЄСПЛ. Рішення ЄСПЛ у справі «Рисовський проти України».</p> <p>22. Добросовісність та додержання мети надання владного повноваження як вимоги до діяльності суб'єктів владних повноважень</p> <p>23. Принцип безсторонності (неупередженості) в діяльності суб'єктів владних повноважень</p> <p>24. Вимога обґрунтованості акта суб'єкта владних повноважень. Зазначення засобів правового захисту</p> <p>25. Вимога розсудливості (розумності) та своєчасності прийняття акта суб'єкта владних повноважень</p>
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>

Схема курсу
«Міжнародні стандарти прав людини і громадянина в конституційному судочинстві України»
2019–2020 навчального року

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література.*** Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
	<p>Тема 1. Конституційні й міжнародні джерела стандартів прав людини в Україні</p> <p>1. Конституційні стандарти прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>2. Міжнародні стандарти прав людини: поняття, система, джерела.</p> <p>3. Міжнародні договори як джерела стандартів прав людини та їх місце у конституційному праві України.</p> <p>4. Джерела стандартів прав людини в праві ЄС. Угода про асоціацію України та ЄС: проблеми прямої дії та застосування в Україні.</p>	Лекція	<p>1. Прецедентне право Європейського суду з прав людини щодо захисту прав уразливих верств населення = Case-Law of ECHR on Hr`S Protection of Vulnerable People and Groups: навч. посіб. / О. О. Гайдулін, В. Ю. Худолей, І. М. Шаркова. Київ : МНТУ, 2019. 310 с.</p> <p>2. Фулей Т.І. Застосування практики Європейського суду з прав людини при здійсненні правосуддя: Науково-методичний посібник для суддів. 2-ге вид. випр., допов. К., 2015. 208 с.</p> <p>3. Рабінович С. П. Забезпечення прав і свобод людини і громадянина в діяльності органів місцевого самоврядування : конспект лекцій / С.П. Рабінович; Юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка. – Львів : Малий видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2015. – 184 с.</p> <p>4. Introduction to International Human Rights Standards. URL: wp-content/uploads/2016/02/HR-Textbook-Ch-2-International-Standards-Ed-1.pdf</p> <p>5. Lacatus, Corina; Nash, Kathryn (2019) Peace agreements and the institutionalisation of human rights: a multi-level analysis, The International Journal of Human Rights, DOI: 10.1080/13642987.2019.1690467</p> <p style="text-align: center;"><u>Ресурси в інтернеті</u></p> <p>Верховна Рада України http://www.rada.gov.ua Конституційний Суд України http://www.ccu.gov.ua/uk/index Верховний Суд http://www.supreme.court.gov.ua</p>	2 години	Протягом заняття

			<p>ООН: www.un.org ОБСЄ: www.osce.org Рада Європи: www.coe.int Європейський Суд з прав людини: www.echr.int Офіційна база даних з рішеннями Європейського суду з прав людини (HUDOC database): http://hudoc.echr.coe.int Європейський Союз: www.europa.eu.int</p>		
	<p>Тема 2. Принципи конституційного й міжнародного права як складова стандартів прав людини в Україні. 1. Зміст, обсяг та межі прав людини у міжнародному праві й конституційному праві України. 2. Конституційні та міжнародні стандарти правомірних обмежень прав людини. 3. Окремі вимоги верховенства права в практиці ЄСПЛ та в актах Венеційської комісії. 4. Пропорційність як універсальний критерій правомірності обмежень прав людини в рішеннях ЄСПЛ та КСУ. Тест на пропорційність.</p>	<p>Лекція</p>	<p>1. Мірило правовладдя. Європейська комісія за демократію через право (Венеційська комісія). Ухвалено Венеційською Комісією на 106-му пленарному засіданні (Венеція, 11-12 березня 2016 року). Страсбург, 18 березня 2016 року. CDL-AD(2016)007 Страсбург, 18 березня 2016 року CDL-AD(2016)007 ... www.venice.coe.int > webforms > documents > pdf/CDL-AD(2016)007 ... 2. Євтошук Ю.О. Принцип пропорційності як необхідна складова верховенства права. дисс. ... канд. юрид. наук. К., 2015. http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/6097 3. Human Rights Principles. Human Rights Comission. Cayman Islands. URL: http://www.humanrightscommission.ky/ 4. Human Rights Principles. UNFPA. URL: https://www.unfpa.org/resources/human-rights-principles Практика КСУ: 1. Рішення № 5-р/2018 у справі за конституційним поданням 49 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 12 розділу I Закону України „Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України“ від 28 грудня 2014 року № 76–VIII http://ccu.gov.ua/docs/2224 2. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статті 69 Кримінального кодексу України (справа про призначення судом більш м'якого покарання) від 2 листопада 2004 р. // Офіційний вісник України. – 2004. – № 45. – Ст. 2975. 3. Рішення Конституційного Суду України від 7 липня 2004 р. № 14-рп/2004 (справа про граничний вік кандидата на посаду керівника вищого</p>	<p>4 години</p>	<p>Протягом заняття</p>
		<p>Практичне заняття</p>	<p>3. Рішення Конституційного Суду України від 7 липня 2004 р. № 14-рп/2004 (справа про граничний вік кандидата на посаду керівника вищого</p>	<p>4 години</p>	<p>Протягом заняття</p>

		<p>навчального закладу) // Урядовий кур'єр від 28 липня 2004 р. – № 140.</p> <p>4. Рішення у справі за конституційним поданням 51 народного депутата України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статті 92, пункту 6 розділу Х «Перехідні положення» Земельного кодексу України від 22.09.2005 № 5-рп/2005 (справа про постійне користування земельними ділянками) // Вісник Конституційного Суду України. — 2005. — № 5. — С. 19.</p> <p><u>Практика ЄСПЛ:</u></p> <p>1. Case of Malone v. The United Kingdom. Application no. 8691/79 : Judgment Strasbourg, 2 August 1984 [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-57533# {«itemid»: [«001-57533»]}</p> <p>Handyside v. the United Kingdom. Application no. 5493/72 : JUDGMENT. Strasbourg, 7 December 1976 [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-57499# {«itemid»: [«001-57499»]}</p> <p>Ресурси в інтернеті</p> <p>Верховна Рада України http://www.rada.gov.ua Конституційний Суд України http://www.ccu.gov.ua/uk/index Верховний Суд http://www.supreme.court.gov.ua ООН: www.un.org ОБСЄ: www.osce.org Рада Європи: www.coe.int Європейський Суд з прав людини: www.echr.int Офіційна база даних з рішеннями Європейського суду з прав людини (HUDOC database): http://hudoc.echr.coe.int Європейський Союз: www.europa.eu.int</p>		<p>Підготовка доповіді та індивідуального завдання</p>
Тема 3. Практика КСУ і європейські стандарти	Лекція	<p>1. Питання заборони та протидії питання заборони та протидії дискримінації : методичні рекомендації для юристів / Упорядник Христова</p>	6 години	Протягом заняття

<p>недискримінації й рівного поводження</p> <p>1. Принцип рівності недискримінації як конституційна засада і складова вимоги верховенства права</p> <p>2. Принцип недискримінації у європейському праві. Тест на дискримінацію.</p> <p>3. Пряма дискримінація за правом ЄСПЛ та практикою КСУ</p> <p>4. Непряма дискримінація за правом ЄСПЛ та практикою КСУ. «Позитивні дії» («спеціальні заходи»).</p>	<p>Практичне заняття</p>	<p>Г., К., 2015: www.ombudsman.gov.ua/files/alena/GuidelinesFinal26-05.pdf</p> <p>2.Посібник з європейського антидискримінаційного права. К, 2011. fra.europa.eu/sites/default/files/fra_case_law_handbook_uk.pdf</p> <p>3.Рабінович С., Панкевич О. Принципи рівності й недискримінації в конституційному правосудді України // Право і громадянське суспільство. 2014. - № 2. http://lcslaw.knu.ua/index.php/arkhiv-nomeriv/2-7-2014/item/176-pryntsypy-rivnosti-y-nedyskryminatsiyi-v-konstytutsiynomu-pravosuddi-ukrayiny-rabinovych-s-p-pankevych-o-z</p> <p>4.The right to equality and non-discrimination in the administration of justice. Human Rights in the Administration of Justice: A Manual on Human Rights for Judges, Prosecutors and Lawyers. URL: https://www.ohchr.org/Documents/Publications/training9chapter13en.pdf</p> <p>5.A comparative analysis of non-discrimination law in Europe 2017. European network of legal experts in gender equality and non-discrimination. European commission URL: https://publications.europa.eu/publication</p> <p>3. Selected Supreme Court Decisions. URL: https://www.eeoc.gov/eeoc/history/35th/thelaw/supreme_court.html</p> <p>Практика КСУ:</p> <p>Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 63 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статті 43 Закону України "Про вибори народних депутатів України" (справа про виборчу заставу) від 30.01.2002 № 2-рп/2002</p> <p>Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 47 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України "Про введення мораторію на примусову реалізацію майна" (справа про мораторій на примусову реалізацію майна) від 10.06.2003 № 11-рп/2003.</p> <p>Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 46 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України "Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки" від 16 липня</p>	<p>4 години</p>	<p>Протягом заняття</p> <p>Підготовка доповіді та індивідуального завдання</p>
--	--------------------------	---	-----------------	--

			<p>2019 року № 9-р/2019 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v009p710-19</p> <p>Практика ЄСПЛ:</p> <ol style="list-style-type: none"> Рішення ЄСПЛ у справі «Расмюссен (Rasmussen) проти Данії» http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/980_163 Рішення ЄСПЛ у справі «Тлімменос проти греції» : Комюніке Секретаря Суду(Judgment in the case of Thlimmenos v. Greece) // Практика Європейського суду з прав людини. Рішення. Коментарі. № 2'2000: http://eurocourt.in.ua/Article.asp?AIdx=199 Дело о некоторых аспектах законов об использовании языков в процессе обучения в Бельгии (relating to certain aspects of the laws on the use of languages in education in Belgium) против Бельгии [рус., англ]: http://docs.pravo.ru/document/view/25219790/ <p style="text-align: center;"><u>Ресурси в інтернеті</u></p> <p>Верховна Рада України http://www.rada.gov.ua</p> <p>Конституційний Суд України http://www.ccu.gov.ua/uk/index</p> <p>Верховний Суд http://www.supreme.court.gov.ua</p> <p>ООН: www.un.org</p> <p>ОБСЄ: www.osce.org</p> <p>Рада Європи: www.coe.int</p> <p>Європейський Суд з прав людини: www.echr.int</p> <p>Офіційна база даних з рішеннями Європейського суду з прав людини (HUDOC database): http://hudoc.echr.coe.int</p> <p>Європейський Союз: www.europa.eu.int</p>		
	<p>Тема 4. Європейські стандарти громадянських і політичних прав у практиці КСУ</p> <p>1.ЄСПЛ як міжнародний</p>	Лекція	<ol style="list-style-type: none"> Дудаш Т.І. Практика Європейського суду з прав людини [Текст] : навч. посіб. 2-е видання / Т. І. Дудаш ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. - К. : Правова єдність, 2014. – С.34-43 (Глава «Місце Конвенції...») Соловійов О. В. Міжнародні договори та міжнародно-судова практика їх застосування як джерела національного права (за матеріалами застосування в Україні Європейської конвенції з прав людини та практики 	4 години	Протягом заняття

<p>договір і як частина національного законодавства України.</p> <p>2. Особливості застосування ЄКПЛ в Україні.</p> <p>3. Проблема визнання практики ЄСПЛ джерелом права в Україні. Умови застосування в Україні правових позицій ЄСПЛ. ЗУ «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» від 23 лютого 2006 року.</p> <p>4. Особливості використання ЄКПЛ в конституційному судочинстві України.</p>	<p>Практичне заняття</p>	<p>Страсбурзького суду) : монографія / О. В. Соловйов. – К. : АОК, 2012. – С. 83-92, 102-136.</p> <p>3. Рабінович П.М. Практика Страсбурзького суду як орієнтир діяльності конституційних судів з імплементації європейських стандартів прав людини // Вісник Конституційного Суду України. – 2005. – № 6. – С. 34-40;</p> <p>4. Сergyogina S.G. Використання практики Європейського суду з прав людини як перспективний напрям оптимізації конституційного судочинства в Україні // Вісник Конституційного Суду України. – 2005. – № 6. – С. 41-46 http://www.ccu.gov.ua/uk/doccatalog/list?currDir=11304</p> <p>5. Генсек Совета Европы: блокировка сайтов противоречит свободе слова www.eurointegration.com.ua > rus > news > 2017/05/17</p> <p style="text-align: center;"><u>Ресурси в інтернеті</u></p> <p>Верховна Рада України http://www.rada.gov.ua</p> <p>Конституційний Суд України http://www.ccu.gov.ua/uk/index</p> <p>Верховний Суд http://www.supreme.court.gov.ua</p> <p>ООН: www.un.org</p> <p>ОБСЄ: www.osce.org</p> <p>Рада Європи: www.coe.int</p> <p>Європейський Суд з прав людини: www.echr.int</p> <p>Офіційна база даних з рішеннями Європейського суду з прав людини (HUDOC database): http://hudoc.echr.coe.int</p> <p>Європейський Союз: www.europa.eu.int</p>	<p>2 години</p>	<p>Протягом заняття Підготовка доповіді та індивідуального завдання</p>
<p>Тема 5. Європейські стандарти захисту економічних прав у конституційному судочинстві України</p> <p>а. Стандарти захисту права на мирне володіння майном згідно</p>	<p>Лекція</p>	<p>1. Романюк Я. Втручання у право власності з точки зору його відповідності статті 1 Першого протоколу до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод: критерії Європейського суду з прав людини та досвід України на окремих прикладах судової практики // Право України. – 2016. – № 1. – С.14-24</p> <p>2. Кузнецова Н. Нетипові об'єкти права власності в контексті статті 1 Першого протоколу до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод // Право України. – 2016. – № 1. – С.34-40.</p>	<p>4 години</p>	<p>Протягом заняття</p>

<p>з ЄКПЛ та практикою ЄСПЛ.</p> <p>1.Зміст поняття «власність» та «майно» як об'єктів правового захисту згідно з Конституцією України та ЄКПЛ.</p> <p>2.Правомірні очікування щодо прав на майно як об'єкт правового захисту в практиці.</p> <p>3.Критерії відповідності втручання в користування майном Конвенції. Тест на дотримання цих критеріїв у практиці ЄСПЛ.</p> <p>4.Критерії правомірності обмеження та позбавлення права власності в практиці ЄСПЛ.</p> <p>5.2. Стандарти захисту права власності в практиці КСУ</p> <p>1. Правомірні очікування щодо прав на майно як об'єкт правового захисту в практиці КСУ.</p> <p>2. Принцип рівності усіх суб'єктів права власності.</p> <p>3. Критерії правомірності</p>	<p>Практичне заняття</p>	<p>3. Майданик Р. Пропорційність (співрозмірність) і право власності: доктрина і судова практика // Право України. – 2016. – № 1. – С.41-54.</p> <p>4. Мірошниченко А., Ріпенко А. Значення рішення Європейського суду з прав людини у справі «Стретч проти Сполученого Королівства» для оцінки правових наслідків порушення процедури відчуження державних та комунальних земель // Право України. – 2016. – № 1. – С.55-62</p> <p style="text-align: center;">Практика КСУ</p> <p>1. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 50 народних депутатів України щодо офіційного тлумачення окремих положень частини першої статті 4 Цивільного процесуального кодексу України (справа про охоронюваний законом інтерес) // Офіційний вісник України. – 2004. – № 50. – Ст. 3288.</p> <p>2. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Харківської міської ради щодо офіційного тлумачення положень частини другої статті 19, статті 144 Конституції України, статті 25, частини чотирнадцятої статті 46, частин першої, десятої статті 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 16.04.2009 р. (справа про скасування актів органів місцевого самоврядування) // Вісник Конституційного суду України. – 2009. – № 3.</p> <p>3. Рішення Конституційного Суду України від 22 вересня 2005 р. № 5-рп/2005 у справі за конституційним поданням 51 народного депутата України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статті 92, пункту 6 розділу Х «Перехідні положення» Земельного кодексу України (справа про постійне користування земельними ділянками) // Урядовий кур'єр від 05.10.2005 р. – № 188.</p> <p>4. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 48 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статей 1, 2, 4, 6 Закону України "Про передачу колекції образотворчого мистецтва Акціонерного товариства "Градобанк" у державну власність", Постанови Верховної Ради України "Про визнання колекції образотворчого мистецтва національним надбанням України" від 16.10.2008 № 24-рп/2008 //http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v024p710-08</p>	<p>2 години</p>	<p>Протягом заняття. Підготовка доповіді</p>
--	--------------------------	---	-----------------	--

<p>обмеження права власності в практиці КСУ.</p> <p>4. Критерії правомірності позбавлення власності в практиці КСУ.</p> <p>5. Розвиток юридичних позицій КСУ із соціально-економічних прав.</p>		<p>5. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статей 7, 8 Закону України "Про державні гарантії відновлення заощаджень громадян України", за конституційним зверненням Воробйова В.Ю., Лосева С.В. та інших громадян щодо офіційного тлумачення положень статей 22, 41, 64 Конституції України (справа про заощадження громадян) від 10.10.2001 № 13-рп/2001 // http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v013p710-01</p> <p style="text-align: center;">Практика ЄСПЛ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Справа «Рисовський проти України» (Заява № 29979/04). Страсбург, 20 жовтня 2011 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/974_854 2. Справа «Україна-Тюмень» проти України» (Заява N 22603/02): Рішення (щодо суті). Страсбург, 22 листопада 2007 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://zakon.nau.ua/doc/?code=974_595 3. Справа «Совтрансавто-Холдинг проти України» (заява N 48553/99): 25.07.2002 // zakon.rada.gov.ua/laws/show/980_043 4. Справа «Інтерсплав проти України» (Заява N 803/02) Страсбург, 9 січня 2007 року // zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_194 5. Справа «Суханов та Ільченко проти України» (Заяви № 68385/10 та 71378/10) Страсбург 26 червня 2014 року // zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_a1 <p style="text-align: center;">Ресурси в інтернеті</p> <p>Верховна Рада України http://www.rada.gov.ua</p> <p>Конституційний Суд України http://www.ccu.gov.ua/uk/index</p> <p>Верховний Суд http://www.supreme.court.gov.ua</p> <p>ООН: www.un.org</p> <p>ОБСЄ: www.osce.org</p> <p>Рада Європи: www.coe.int</p>		
---	--	--	--	--

			Європейський Суд з прав людини: www.echr.int Офіційна база даних з рішеннями Європейського суду з прав людини (HUDOC database): http://hudoc.echr.coe.int Європейський Союз: www.europa.eu.int		
	<p>Тема 6. Європейські стандарти захисту прав і свобод людини при здійсненні правосуддя в рішеннях КСУ</p> <p>1. Джерела правового регулювання обмежень прав і свобод людини</p> <p>2. Поняття змісту, обсягу, меж та обмежень прав і свобод.</p> <p>3. Конституційні та міжнародні стандарти обмеження прав людини</p> <p>4. Легітимні цілі обмежень прав людини в діяльності органів місцевого самоврядування</p> <p>5. Стандарти здійснення люстрації за практикою ЄСПЛ.</p>	Лекція	<p>1. 1. Андрущенко К. А. Правовий зміст концепції «Margin of appreciation» в діяльності Європейського суду з прав людини / К. А. Андрущенко // Український часопис міжнародного права. – 2012. – № 3. – С. 28–34.</p> <p>2. Селівон М. Критерії обмеження прав людини у практиці Конституційного правосуддя // Вісн. Конституц. Суду України. – 2005. – № 3. – С. 35–52.</p> <p>3. Стрекалов А. Є. Міжнародно-правові стандарти щодо обмеження основних прав і свобод людини і громадянина / А.Є. Стрекалов // Актуальні проблеми права: теорія та практика. – № 25. – 2012. – С. 507–512.</p> <p>4. Незалежність і юридична відповідальність суддів як гарантії верховенства права: монографія / О. Верба-Сидор, О. Овчаренко, Т. Пашук, С. Рабінович; за заг. ред. П. Рабіновича. Львів: Сполом, 2019, 388 с.</p> <p>Практика КСУ</p> <p>1. Рішення у справі за конституційним поданням Верховного Суду України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статей 19, 42 Закону України “Про Державний бюджет України на 1999 рік” (справа про фінансування судів) від 24 червня 1999 року // Офіційний вісник України. – 1999 – № 28. – Ст. 1432.</p> <p>2. Рішення у справі за конституційним зверненням громадянина Солдатова Г.І. щодо офіційного тлумачення положень статті 59 Конституції України, статті 44 Кримінально–процесуального кодексу України, статей 268, 271 Кодексу України про адміністративні правопорушення (справа про право вільного вибору захисника) від 16 листопада 2000 року // Офіційний вісник України. – 2000. – № 47. – Ст. 2045.</p> <p>3. Рішення у справі за конституційним поданням Вищої ради юстиції щодо офіційного тлумачення положення пункту 1 частини першої статті 131 Конституції України стосовно внесення Вищою радою юстиції подань про призначення суддів на посади (справа про призначення суддів) від 16 жовтня 2001 року // Офіційний вісник України. – 2001. – № 43. – Ст. 1934.</p>	6 години	Протягом заняття
		Практичне заняття		2 години	Протягом заняття.

		<p>Практика ЄСПЛ</p> <p>1.Справа «Олександр Волков проти України» (Заява № 21722/11) https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_947</p> <p>2.Полях та інші проти України (заяви № 58812/15, 53217/16, 59099/16, 23231/18 та 47749/18) hudoc.echr.coe.int › app › conversion › pdf</p> <p>Ресурси в інтернеті</p> <p>Верховна Рада України http://www.rada.gov.ua</p> <p>Конституційний Суд України http://www.ccu.gov.ua/uk/index</p> <p>Верховний Суд http://www.supreme.court.gov.ua</p> <p>ООН: www.un.org</p> <p>ОБСЄ: www.osce.org</p> <p>Рада Європи: www.coe.int</p> <p>Європейський Суд з прав людини: www.echr.int</p> <p>Офіційна база даних з рішеннями Європейського суду з прав людини (HUDOC database): http://hudoc.echr.coe.int</p> <p>Європейський Союз: www.europa.eu.int</p>	Підготовка доповіді
--	--	--	---------------------